DATALOGISK INSTITUT, AARHUS UNIVERSITET

Det Naturvidenskabelige Fakultet
EKSAMEN
Grundkurser i Datalogi
Algoritmer og Datastrukturer 1 (2003-ordning)
Antal sider i opgavesættet (incl. forsiden): 12 (tolv)
Eksamensdag: Torsdag den 11. august 2011, kl. 9.00-11.00
Eksamenslokale: Åbogade 34, 8200 Aarhus N, Benjamin bygningen
Tilladte medbragte hjælpemidler: Alle sædvanlige hjælpemidler (lærebøger og notater). Computer må ikke medbringes.
Materiale der udleveres til eksaminanden:

Årskort _____

Navn _____

Skriftlig Eksamen
Algoritmer og Datastrukturer 1 (2003-ordning)

Datalogisk Institut
Aarhus Universitet

Torsdag den 11. august 2011, kl. 9.00-11.00

Dette eksamenssæt består af en kombination af små skriftlige opgaver og multiple-choice-opgaver. Opgaverne besvares på opgaveformuleringen **som afleveres**.

For hver opgave er angivet opgavens andel af det samlede eksamenssæt.

For multiple-choice-opgaver gælder følgende. Hvert delspørgsmål har præcist et svar. For hvert delspørgsmål, kan du vælge ét svar ved at afkrydse den tilsvarende rubrik. Et multiple-choice-delspørgsmål bedømmes som følgende:

- Hvis du sætter kryds ved det rigtige svar, får du 1 point.
- Hvis du ikke sætter nogen krydser, får du 0 point.
- Hvis du sætter kryds ved et forkert svar, får du $-\frac{1}{k-1}$ point, hvor k er antal svarmuligheder.

For en multiple-choice-opgave med vægt $v\,\%$ og med n delspørgsmål, hvor du opnår samlet s point, beregnes din besvarelse af multiple-choice-opgaven som:

$$\max\left\{\,0\,,\,\frac{s}{n}\,\right\}\;\cdot\;v\,\%$$

(Opgavesættet fortsætter)

Opgave 1 (4 %)

	Ja	Nej
$n^3 + n^3$ er $O(n^3)$?	☐	☐
2^n er $O(n^2)$?	☐	☐
$\sqrt{n} + n^2$ er $O(n^{2.5})$?	☐	☐
$7n + 3n$ er $O(8n)$?	☐	☐
$n \cdot \log n$ er $O(n^2)$?	☐	☐

Opgave 2 (4 %)

Opskriv følgende funktioner efter stigende orden med hensyn til O-notationen:

$$(\log n)^5$$
$$5n^2$$
$$\sqrt{n}$$
$$5^{\log n}$$
$$2^{\log n}$$

Svar: _____

Opgave 3 (4 %)

Betragt nedenstående sekvenser af n elementer indsat i en binær max-heap i den givne rækkefølge ved hjælp af n insert operationer. Det antages at n er et lige tal. Angiv for hver af sekvenserne den samlede tid for indsættelserne som funktion af n i O-notation.

$1, 2, 3, \ldots, n-1, n$ Svar: _____

$n, n-1, \ldots, 3, 2, 1$ Svar: _____

$1, 1, 1, \ldots, 1, 1$ Svar: _____

$n, n-1, n-2, n-3, \ldots, \frac{n}{2}+1, 1, 2, 3, \ldots, \frac{n}{2}$ Svar: _____

(Opgavesættet fortsætter)

Opgave 4 (4 %)

Angiv for hver af nedenstående algoritmer udførselstiden som funktion af n i O-notation.

```
Algoritme Loop1(n)
  for i = 1 to n
    s = 0
    while s ≤ i
      s = s + 1
```

```
Algoritme Loop2(n)
  for i = 1 to n
    j = 1
    s = 1
    while s ≤ i
      j = j + 1
      s = s + j
```

```
Algoritme Loop3(n)
  s = 1
  while s ≤ n
    s = 2 * s
```

Svar Loop1: _____

Svar Loop2: _____

Svar Loop3: _____

Opgave 5 (4 %)

Angiv for hver af nedenstående algoritmer udførselstiden som funktion af n i O-notation.

```
Algoritme Loop1(n)
  i = 1
  while i ≤ n
    j = 0
    while j ≤ n
      j = j + i
    i = 2 * i
```

```
Algoritme Loop2(n)
  i = 1
  s = 1
  while s ≤ n * n
    i = i + 1
    s = s + i
```

```
Algoritme Loop3(n)
  i = n
  while i ≥ 1
    j = i
    while j ≤ n
      j = 2 * j
    i = i - 1
```

Svar Loop1: _____

Svar Loop2: _____

Svar Loop3: _____

(Opgavesættet fortsætter)

Opgave 6 (4 %)

Tegn hvordan nedenstående binære max-heap ser ud efter indsættelse af elementet 7.

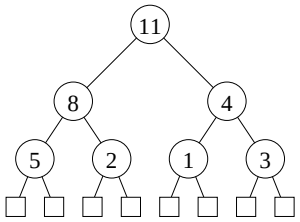

Svar: _____

Tegn hvordan nedenstående binære max-heap ser ud efter en HEAP-EXTRACT-MAX operation.

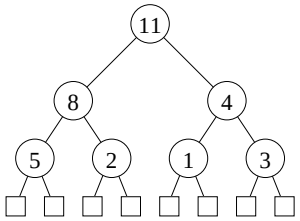

Svar: _____

Opgave 7 (4 %)

Tegn den binære max-heap efter indsættelse af elementerne 3, 2, 1, 4, 5, 6 og 7 i den givne rækkefølge, startende med den tomme heap.

Svar: _____

Opgave 8 (4 %)

Angiv hvordan nedenstående array ser ud efter anvendelsen af BUILD-MAX-HEAP for arrayet.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4	8	5	2	10	7	3	6	9	1

Svar: _____

(Opgavesættet fortsætter)

Opgave 9 (4 %)

Betragt RADIX-SORT anvendt på nedenstående liste af tal ($d = 3$, $k = 10$). Angiv den delvist sorterede liste efter at radix-sort har sorteret tallene efter det mindst betydende ciffer.

814 371 991 562 744 241 432

Svar: _____

Opgave 10 (4 %)

Angiv resultatet af at anvende PARTITION(A,8,19) på nedenstående array.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	8	16	1	6	2	4	13	17	23	3	18	5	9	11	24	12	14	10	15	22

Svar: _____

Opgave 11 (4 %)

Tegn hvordan nedenstående ubalancerede binære søgetræ ser ud efter indsættelse af elementet 17.

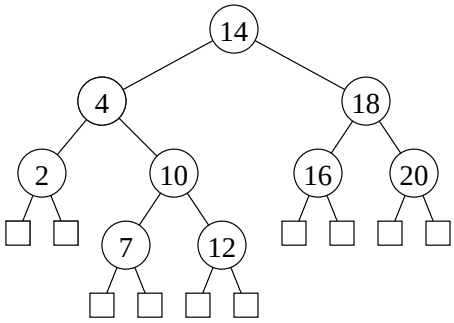

Svar: _____

Tegn hvordan nedenstående ubalancerede binære søgetræ ser ud efter slettelse af elementet 14.

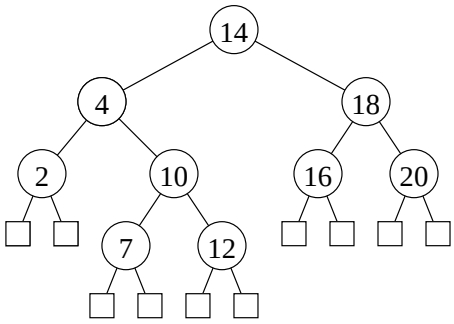

Svar: _____

(Opgavesættet fortsætter)

Opgave 12 (4 %)

Angiv hvorledes knuderne i nedenstående binære søgetræ kan farves røde og sorte, således at det resulterende træ er et lovligt rød-sort træ.

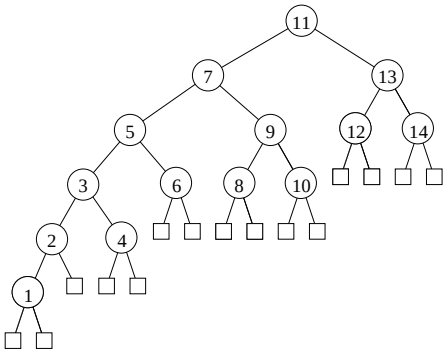

Svar: _____

Opgave 13 (4 %)

Tegn hvordan nedenstående rød-sorte træ (dobbeltcirkler angiver røde knuder) ser ud efter indsættelse af elementet 4.

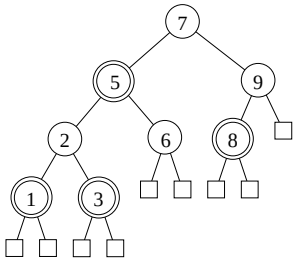

Svar: _____

Opgave 14 (4 %)

Tegn en hashtabel hvor der anvendes kædede lister til at håndtere kollisioner, når hash-funktionen er $h(k) = 4k \bmod 7$ og der indsættes elementerne 3, 2, 4, 8, 6, 11, 1 og 7 i den givne rækkefølge.

Svar: _____

(Opgavesættet fortsætter)

Opgave 15 (4 %)

Tegn hvordan en hashtabel der anvender *linear probing* ser ud efter at elementerne 8, 2, 3, 1, 12, 16, 7 og 5 indsættes i den givne rækkefølge, når hashfunktionen er $h(k) = 2k \bmod 11$.

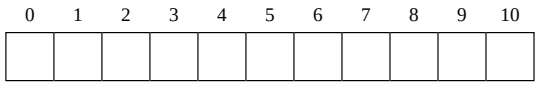

Svar: _____

Opgave 16 (4 %)

Tegn hvordan en hashtabel der anvender *dobbelt hashing* ser ud efter at elementerne 17, 20, 4, 8, 7, 12 og 6 indsættes i den givne rækkefølge, når hashfunktionerne er $h_1(k) = k \bmod 13$ og $h_2(k) = 1 + (2k \bmod 7)$, og hashtabellen har størrelse 13.

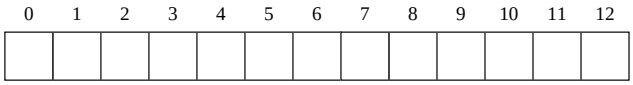

Svar: _____

Opgave 17 (4 %)

Angiv den resulterende union-find struktur efter nedenstående sekvens af operationer, når der anvendes union-by-rank og stikomprimering. Angiv for hver knude rangen af knuden.

makeset(a)
makeset(b)
makeset(c)
makeset(d)
makeset(e)
makeset(f)
union(a,b)
union(c,d)
union(a,c)
union(e,f)
union(a,e)

Svar: _____

Opgave 18 (4 %)

Betragt et søgetræ hvor hver knude v ud over et element $v.e$ gemmer en værdi $v.x$ (søgetræet er ordnet efter $v.e$). For at anvende træet til statistiske formål udvider vi hver knude v med følgende information:

$v.size$ = antal knuder i v's undertræ T_v
$v.sum = \sum_{u \in T_v} u.x$
$v.sumofsquares = \sum_{u \in T_v} (u.x)^2$

Angiv hvorledes disse værdier kan beregnes når den tilsvarende information er kendt ved de to børn $v.left$ og $v.right$ (det kan antages at disse begge eksisterer).

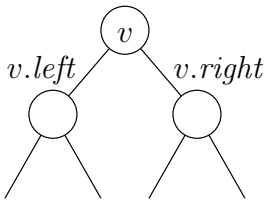

Svar $v.size$ = _____

Svar $v.sum$ = _____

Svar $v.sumofsquares$ = _____

Opgave 19 (4 %)

Angiv worst-case tiden for at finde det $\lceil \sqrt{n} \rceil$ mindste element blandt n elementer, når man *i*) konstruerer en binær min-heap med Build-Min-Heap og kalder Heap-Extract-Min $\lceil \sqrt{n} \rceil$ gang, og *ii*) kalder Randomized-Select.

Svar min-heap: _____

Svar Randomized-Select: _____

(Opgavesættet fortsætter)

Transitionssystem Nedtælling
Konfigurationer: $\{[i, j, s] \mid$ ikke negative heltal $i, j, s\}$

$[i, j, s] \rhd [i, j - 1, s + 1]$ **if** $j > 0$
$[i, j, s] \rhd [i - 1, i - 1, s + 1]$ **if** $j = 0 \wedge i > 0$

Opgave 20 (4 %)

For hvert af nedenstående udsagn, angiv om de er en invariant for ovenstående transitionssystem Nedtælling. Startkonfigurationen antages at være $[n, 0, 0]$ hvor $n \geq 0$.

	Ja	Nej
$i^2 + i + 2j + 2s = n^2 + n$	☐	☐
$i + j = n$	☐	☐
$i^2 \leq n^2 - j$	☐	☐
$i \cdot n = j$	☐	☐
$i \geq j$	☐	☐

Opgave 21 (4 %)

For hver af nedenstående funktioner, angiv om de er en termineringsfunktion for ovenstående transitionssystem Nedtælling.

	Ja	Nej
$\mu(i, k) = i$	☐	☐
$\mu(i, k) = s$	☐	☐
$\mu(i, k) = i^2 + i + 2j + 2s$	☐	☐
$\mu(i, k) = i + j$	☐	☐
$\mu(i, k) = i^2 + i + 2j$	☐	☐

(Opgavesættet fortsætter)

Algoritme ZeroCount(n)
Inputbetingelse : Array $A[1..n]$, hvor $A[k] \in \{0,1\}$ for $1 \leq k \leq n$
Outputkrav : $i = |\{k \mid 1 \leq k \leq n \wedge A[k] = 0\}|$
Metode : $i \leftarrow 0$
$j \leftarrow n$
$\{I\}$ **while** $i < j$ **do**
if $A[j] = 1$ **then**
$j \leftarrow j - 1$
else
$i \leftarrow i + 1$
$A[j] \leftarrow A[i]$
$A[i] \leftarrow 0$

Opgave 22 (4 %)

For hvert af nedenstående udsagn, angiv om de er en invariant I for ovenstående algoritme ZeroCount.

	Ja	Nej
$0 \leq i < j \leq n$	☐	☐
$i = \|\{k \mid 1 \leq k \leq j \wedge A[k] = 0\}\|$	☐	☐
$A[k] = 0$ for $1 \leq k \leq i$	☐	☐
$A[k] = 1$ for $j \leq k \leq n$	☐	☐
$i + j = n$	☐	☐

Opgave 23 (4 %)

For hver af nedenstående funktioner, angiv om de er en termineringsfunktion for ovenstående algoritme ZeroCount.

	Ja	Nej
$\mu(j,r) = j$	☐	☐
$\mu(j,r) = j - i$	☐	☐
$\mu(j,r) = (n-i)j$	☐	☐
$\mu(j,r) = n - ij$	☐	☐
$\mu(j,r) = n - j$	☐	☐

(Opgavesættet fortsætter)

Opgave 24 (4 %)

Givet et array $A[1..n]$ af heltal definerer vi dominate(i) som udsagnet:

$$\text{dominate}(i) \text{ er sand} \Leftrightarrow A[i] \geq A[k] \text{ for alle } 1 \leq k \leq i$$

Nedenstående algoritme beregner antallet af elementer i A hvor dominate(i) er sand. For at vise gyldigheden af algoritmen skal I_m og I_d være invarianter omkring variablerne m og d. Angiv invarianter hvormed gyldigheden af algoritmen kan bevises (bevis for invarianterne kræves ikke).

Algoritme Dominate(n)
Inputbetingelse : array $A[1..n]$ af positive heltal, $n \geq 1$
Outputkrav : $d = |\{i \mid 1 \leq i \leq n \wedge \text{dominate}(i)\}|$
Metode : $i \leftarrow 2$
$d \leftarrow 1$
$m \leftarrow A[1]$
$\{I_d \ \wedge \ I_m\}$ **while** $i \leq n$ **do**
if $A[i] \geq m$ **then**
$m \leftarrow A[i]$
$d \leftarrow d + 1$
$i \leftarrow i + 1$

Svar I_m: _____

Svar I_d: _____

For at kunne bevise at algoritmen terminerer, kræves en passende termineringsfunktion. Angiv en termineringsfunktion (bevis for at termineringsfunktionen har de nødvendige egenskaber kræves ikke).

Svar μ: _____

Opgave 25 (4 %)

Antag at vi har en sorteret kædet liste L og vi har en operation Insert-and-Cut-off(x), som indsætter x i L efter at have fjernet alle elementer fra L der er mindre end x, dvs. vi sletter alle elementer fra fronten af listen indtil vi finder det første element $\geq x$.

For at argumentere at Insert-and-Cut-off tager amortiseret $O(1)$ tid kræves en potentiale funktion. Angiv en potentiale funktion hvorved tiden kan bevises. Argumentation for tiden kræves ikke.

Svar Φ = _____